

משטרת ישראל
נוהלי אגף התנועה

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר: 02.233.05	תת-פרק: תאונות דרכים	פרק: תנועה

נוהלי את"ן

שם: הטיפול בתאונות דרכים שמעורבים בה אנשי משטרה הנוהגים בכלי רכב משטריים
--

תאריך פרסום: 09/02/2023
תאריך תחילה: 09/02/2023
תאריך ביטול:
נוסח: 2

תוכן העניינים

1. כללי
2. הגדרות
3. הבסיס החוקי ונהלים רלוונטיים
4. פירוט השיטה
5. דיווח

1. כללי

- א. מערך חוקרי ובוחני התנועה במ"י, אחראי לחקירת הגורמים להתרחשות תאונות דרכים, טיפול בהן והמלצה להעמיד לדין את הנהג האחראי או הגורם האחראי להתרחשות התאונה.
- ב. קיים חוסר אחידות בדרך הטיפול בתאונות מסוג נזק בלבד, ותאונות עם נפגעים בהן מעורבים כלי רכב משטריים.
- ג. מטרת נוהל זה היא לקבוע מערכת שיקולים אחידה, שתהא משותפת לכל יחידות הבוחנים במשטרת ישראל, שתגדיר את אופן הסיווג, הדיווח ופסילת רישיון הנהיגה אזורי/משטרי בתאונות דרכים בהם מעורבים אנשי משטרה הנוהגים בכלי רכב משטריים.

2. הגדרות

- א. **יחידה חוקרת** - מחלק חקירות תאונות דרכים.
- ב. **מחוז** - מחוז, אגף, מג"ב או מינהל.
- ג. **נהג** - מי שיש לו היתר נהיגה משטרי בר תוקף.
- ד. **ק' בוחנים מחוזי** - קצין הבוחנים במחוז שבאזורו אירעה התאונה.
- ה. **רכב** - כמוגדר בסעיף 1 לפקודת התעבורה [נוסח חדש].
- ו. **רכב משטרה** - כל רכב שהוקצה לו מספר רישוי משטרי, או רכב ששכרה משטרת ישראל, לרבות כל אחד מאלה:
 - 1) רכב שיטור משולב, ובלבד שנוהג בו שוטר בעת מילוי תפקידו.
 - 2) רכב שהועמד לרשות משטרת ישראל לצורך מילוי תפקידה על פי דין, לרבות רכב ששכרה משטרת ישראל.
 - 3) רכב של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים או של עמותת "אור ירוק", שבו נוהג מתנדב משא"ז בעת מילוי תפקידו או שבו נוהג שוטר.
- ז. **רמת"ד** - ראש מחלק חקירות תאונות דרכים והממונה על היחידה החוקרת.
- ח. **שוטר** - עפ"י פקודת המטא"ר 13.03.05, לרבות מתנדב משא"ז ואזרח העובד בשירות המשטרה במהלך פעילותם.
- ט. **תאונת דרכים** - תאונה שאירעה עקב עבירת תעבורה ובשל הימצאות של רכב בדרך וכתוצאה מכך נפגע אדם או נגרם נזק לרכוש.
- י. **תאונת דרכים עם נפגעים** - תאונת דרכים שאירעה עקב עבירת תעבורה ובשל הימצאותו של רכב בדרך ושכתוצאה ממנה נפגע אדם בין שנגרם נזק לרכוש בין שלא נגרם נזק לרכוש.
- יא. **תאונת דרכים מסוג נזק בלבד** - תאונת דרכים שאירעה עקב עבירת תעבורה וכתוצאה מכך נגרם בה נזק לרכוש.
- יב. **תיק חקירה תאונת דרכים נזק בלבד** - (להלן "נ"ב") תיק תאונת דרכים נזק בלבד אשר הממונה על היחידה החוקרת החליט על פתיחה בחקירה.
- יג. **תיק חקירה תאונת דרכים עם נפגעים** - (להלן "ת"ד") תיק תאונת דרכים עם נפגעים, אשר הממונה על היחידה החוקרת החליט על פתיחה בחקירה.
- יד. **תיק כללי נזק בלבד** - תיק שבו נגנז חומר ראיות הקשור בתאונת דרכים נזק בלבד, אשר הממונה על היחידה החוקרת החליט שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה.

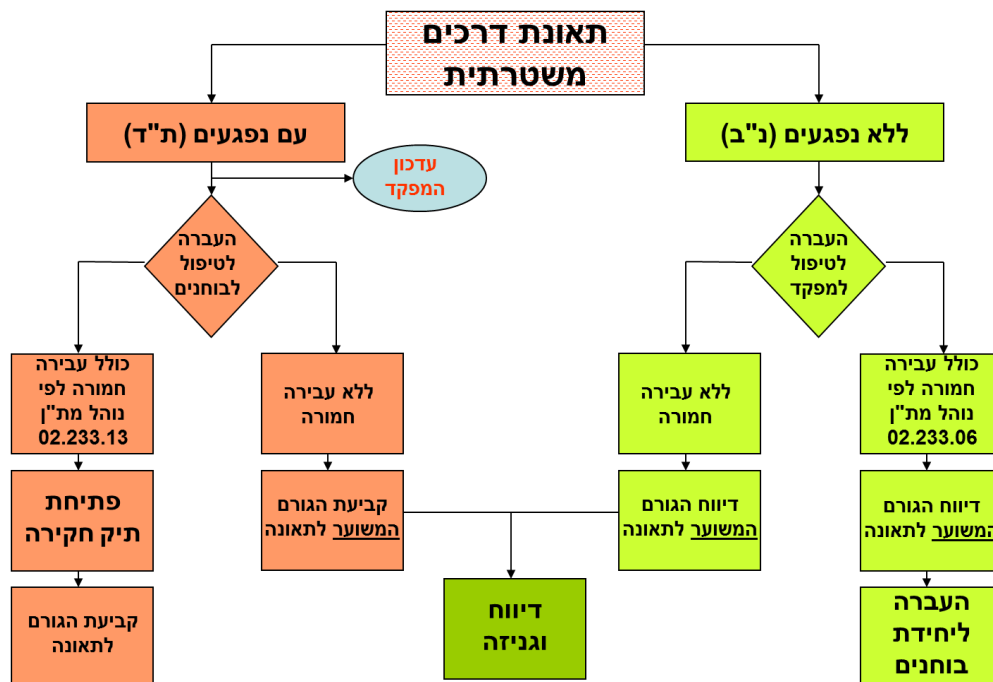
טו. **תיק כללי עם נפגעים** תיק שבו נגנז חומר ראיות הקשור בתאונת דרכים עם נפגעים, אשר הממונה על היחידה החוקרת החליט שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה.

3. **הבסיס החוקי ונהלים רלוונטיים**

- א. סעיף 47 (ה)1) לפקודת התעבורה דן בפסילה מנהלית ל- 90 יום בגין תאונת דרכים שבה נהרג אדם.
- ב. סעיף 47 (ה)2) לפקודת התעבורה דן בפסילה מנהלית ל- 60 יום בגין תאונת דרכים שבה נחבל אדם או נגרם נזק לרכוש.
- ג. פקודת המטא"ר 13.03.01 "טיפול - המשטרה באירוע של תאונת דרכים עם נפגעים".
- ד. פקודת המטא"ר 13.03.02 "טיפול המשטרה באירוע של תאונת דרכים מסוג נזק בלבד".
- ה. פקודת המטא"ר 13.03.05 "הטיפול בתאונת דרכים שמעורב בה נהג רכב משטרה".
- ו. פקודת המטא"ר 15.07.01 "היתר נהיגה ברכב משטרה".
- ז. פקודת המטא"ר 15.07.11 "קופסת רישום – מערכת זיהוי, רישום נסיעות, התנהגות נהג ואיכון רכב משטרה".
- ח. נוהל את"ן מס' 02.233.13 "הטיפול בתאונות דרכים/כללי עם נפגעים/וסיווג".
- ט. נוהל את"ן מס' 02.233.06 "טיפול בתאונות דרכים נזק בלבד".
- י. נוהל את"ן מס' 02.231.20 "פסילה מנהלית".

4. **פירוט השיטה**

- א. פתיחת תיק חקירה ת"ד או נ"ב, אופן הטיפול, הרישום, שמירת ראיות ומסמכים וההמלצה בסיום הטיפול, תבוצע בהתאם לפקודות המטא"ר 13.03.01 ; 13.03.02 ו- 13.03.05 הנ"ל.
- ב. השיקולים לאופן הסיווג של תיק נ"ב משטרתי או ת"ד משטרתי, יהיו זהים לשיקולים המשמשים לסיווג תיק נ"ב אזרחי או ת"ד אזרחי ובהתאם לנוהל את"ן מס' 02.233.06 "טיפול בתאונת דרכים נזק בלבד" ולנוהל את"ן/מת"ן מס' 02.233.13 "הטיפול בת.ד./כללי עם נפגעים/סיווג".
- ג. להלן תרשים זרימה המפרט את השיקולים לפתיחת תיק חקירה ת"ד או נ"ב משטרתי ואופן הטיפול בתיק:

ד. במקרה שנהג רכב משטרתית מעורב בתאונת דרכים תוך ביצוע עבירת תנועה במהלך נסיעת חירום ונסיעה מבצעית (רכב ביטחון), ישקול הממונה על היחידה החוקרת לסווג את התיק והחשד כעבירת נהיגה בחוסר זהירות, והכל בהתאם לנסיבות המקרה (אם מדובר בנסיעת חירום להצלת חיי אדם או באירוע פלילי שלא נשקפה בו סכנה לחיי אדם).

ה. בתאונות דרכים מסוג נזק בלבד בהן קיים חשד לביצוע עבירה חמורה כמפורט בסעיף ו' להלן, ייפתח תיק חקירה תאונות דרכים נזק בלבד (נ"ב).

ו. פירוט העבירות החמורות שבגינן ייפתח תיק חקירה תאונות דרכים נזק בלבד (נ"ב):

- 1) כל סוגי העקיפה שלא כחוק.
- 2) אי ציות לתמרור עצור.
- 3) אי ציות לתמרור תן זכות קדימה.
- 4) אי ציות לרמזור.
- 5) נהיגה בשכרות או תחת השפעת סמים משכרים.
- 6) נהיגה ברכב לא תקין (ליקוי בטיחותי בלבד, היעדר רשיון רכב בתוקף מעל חצי שנה).
- 7) נהג לא מורשה (פסילה, מעולם לא הוציא רשיון, סוג הרשיון אינו תואם לסוג הרכב, למעט אי חידוש רישיון נהיגה עד חצי שנה).
- 8) אי מסירת פרטים ועזיבת מקום התאונה (למעט גרימת נזק קל בחנייה).
- 9) בכל מקרה אחר שעל פי שיקול דעת הקצין מדובר בנסיבות חמורות.

ז. בתאונות דרכים עם נפגעים בהם קיים חשד לביצוע עבירה חמורה כמפורט בסעיף ח' להלן ייפתח תיק חקירה תאונות דרכים עם נפגעים (ת"ד).

ח. פירוט העבירות החמורות שבגינן ייפתח תיק חקירה תאונות דרכים עם נפגעים (ת"ד):

- 1) כל סוגי העקיפה שלא כחוק.

- (2) אי ציות לתמרור עצור.
- (3) אי ציות לתמרור תן זכות קדימה.
- (4) אי ציות לרמזור.
- (5) נהיגה בשכרות או תחת השפעת סמים משכרים.
- (6) נהיגה ברכב לא תקין (ליקוי בטיחותי בלבד, היעדר רשיון רכב בתוקף מעל חצי שנה).
- (7) נהג לא מורשה (פסילה, מעולם לא הוציא רשיון, סוג הרשיון אינו תואם לסוג הרכב, למעט אי חידוש רישיון נהיגה עד חצי שנה).
- (8) תאונת פגע וברח/הפקרה.
- (9) כלל עבירות ההמתה.
- (10) אי מתן זכות קדימה לרכב הבא ממול בעת פנייה שמאלה.
- (11) אי מתן זכות קדימה להולך רגל במעבר חצייה.
- (12) מהירות.
- (13) בכל מקרה אחר שעל פי שיקול דעת הקצין מדובר בנסיבות חמורות.

ט. **פסילת רישיון נהיגה אזורי לנהג ברכב משטרה בתאונת דרכים עם נפגעים ותאונת דרכים נזק**

בלבד:

בעת מעורבות נהג רכב משטרה בתאונת דרכים מסוג נזק בלבד ותאונות עם נפגעים, קיימות מספר אפשרויות לפסילת רישיון הנהיגה של שוטר, אם מסתמן ע"פ חומר הראיות הקיים בתיק באותו שלב, שיש יס"ל שיוגש נגדו כ"א בגין גרם התאונה כמפורט להלן:

פסילה מנהלית על פי סעיף 47(ה) (2) וסעיף 47(ה) (1) לתקנות התעבורה:

- (1) מדובר בשלילת ר.ג. אזורי של איש משטרה לפי הוראת סעיף 47 לפקודת התעבורה.
- (2) במקרה זה פסילת ר.ג. אזורי, כוללת גם פסילת ר.ג. משטרה.
- (3) המוסמכים לשלול את רישיון הנהיגה כאמור הם הקצינים הממונים על היחידה החוקרת: ק' את"ן מחוזי, ק' את"ן מרחבי, ק' בוחנים מחוזי, רמ"ח את"ן מחוז ת"א, רמת"ד היחידה.
- (4) הקצין הממונה יפסול את רישיון הנהיגה לתקופה של 60 יום בגין תאונת דרכים שבה נחבל אדם או נגרם נזק לרכוש.
- (5) הקצין הממונה יפסול את רישיון הנהיגה לתקופה של 90 יום בגין תאונת דרכים שבה נהרג אדם.
- (6) מי שהוא בעל היתר נהיגה משטרה ונפסל רישיון הנהיגה האזורי שלו בין שנפסל בידי קצין משטרה כקבוע בסעיף 47 לפקודת התעבורה, בין שנפסל בידי בית משפט ובין שנפסל פסילה מנהלית בידי רשות רישוי, תחול הפסילה גם על היתר הנהיגה המשטרה שלו. בהתאם לסעיף 11 לפקודת המטא"ר 15.07.01 "היתר נהיגה ברכב משטרה".

י. **אופן השימוש בקופסת רישום, מערכת זיהוי, רישום נסיעות, התנהגות נהג ואיכון רכב משטרה:**

- (1) פקודת המטא"ר 15.07.11 "קופסת רישום – מערכת זיהוי, רישום נסיעות, התנהגות נהג ואיכון רכב משטרה" מסדירה את הפעלת מערכת קופסת הרישום והשימוש בה.
- (2) חשוב לשים לב, כי המערכת לא קיבלה תוקף חוקי ו/או עמדה בבדיקות תקינה ישראליות, ולכן טרם נקבעה אמינותה ומידת דיוקה של המערכת, מכאן שהמידע המופק ממנה לא יכול לשמש כראיה מכרעת בפלילים.

5. דיווח

א. רמת"ד או סגנו או רכז בוחנים של היחידה שבאזור אירעה תאונה עם נפגעים או נזק בלבד, שבעקבותיהן נפתח תיק חקירה ת"ד או נ"ב, ידווח באמצעות מברק ממערכת פל"א התנועה על התאונה לגורמים האלה :

- 1) למשל"ט במחוז ובמרחב שבהם אירעה התאונה.
 - 2) למשל"ט את"ן בית דגן.
 - 3) לראש מת"ן.
 - 4) לראש מחלקת התחבורה.
 - 5) לקצין התחבורה האחראי על כלי הרכב ביחידת הרישום שאליו שייך הנהג.
 - 6) לקצין את"ן במחוז.
 - 7) ללשכת מפקד המחוז וללשכת מפקד המרחב שבהם משרת המעורב בתאונה.
 - 8) למפקד התחנה בה משרת השוטר.
 - 9) לגבי המשרתים במטה הארצי לראש האגף שבו משרת הנהג.
 - 10) אם היה בעל היתר הנהיגה המשטרתי מתנדב שאינו מתנדב משא"ז או אזרח, ידווח לאחראי על עליו.
 - 11) לרמ"ח מתנדבים באגף המבצעים והשיטור – אם היה בעל היתר הנהיגה המשטרתי מתנדב משא"ז.
 - 12) לגבי חניך בקורס או איש סגל במכללה הלאומית לשוטרים - למפקד המכללה.
 - 13) לגבי שוטר ממשמר הגבול - למפקד משמר הגבול ולקצין התחבורה של משמר הגבול.
 - 14) לגבי אנשי המשרד לביטחון לאומי - לסמנכ"ל המשרד לביטחון לאומי.
 - 15) כשמעורב בתאונה קצין מדרגת נצ"ם ומעלה גם ללשכת המפקח הכללי.
- ב. פסל קצין משטרה רישיון נהיגה אזרחי של אדם כקבוע בסעיף 47 לפקודת התעבורה, ונודע לו כי מי שרישיונו נפסל הוא שוטר או שהוא בעל היתר נהיגה ברכב משטרתי – ידווח על כך בהקדם לק' התחבורה ביחידה אליה משתייך השוטר, ולר' חו' הסמכה ורישוי נהיגה במדור התחבורה והתובלה.
- ג. שוטר שרישיון הנהיגה שלו נפסל, ידווח על כך ללא דיחוי למפקדו הישיר, ולא ינהג ברכב משטרה החל ממועד הפסילה ועד לקבלת היתר נהיגה מחודש אחרי תום תקופת הפסילה.
- ד. נהג שרישיונו האזרחי נפסל, ימסור את כפתור הזיהוי האישי שלו לקצין התחבורה ביחידה לא יאוחר מ-24 שעות ממועד מתן החלטת הפסילה.
- ה. קיבל קצין התחבורה ביחידה היתר נהיגה משטרתי שנפסל - יפעל כדלקמן :
- 1) יבטל את כפתור הזיהוי האישי.
 - 2) ידווח על פסילת היתר הנהיגה המשטרתי לאלה, לפי העניין :
 - א) לראש מת"ח, לרמ"ד תחבורה ותובלה, לר' חו' הסמכה ורישוי נהיגה.
 - ב) לרמ"ח מתנדבים באגף המבצעים והשיטור – אם היה בעל היתר הנהיגה המשטרתי מתנדב משא"ז.
 - ג) לאחראי על המתנדב – אם היה בעל היתר הנהיגה המשטרתי מתנדב שאינו מתנדב משא"ז.
 - 3) קיבל רמ"ד התחבורה והתובלה או ר' חו' הסמכה ורישוי נהיגה הודעה שרישיון אזרחי של מחזיק בהיתר נהיגה משטרתי נפסל – יבטל את היתר הנהיגה.